

VAN NATURE

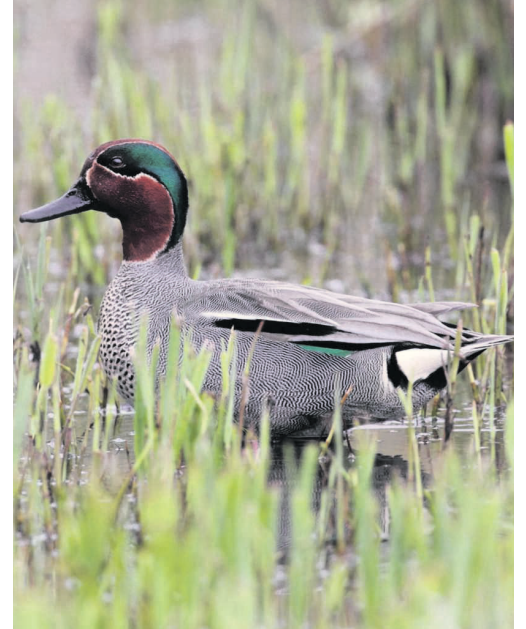

Jacques van der Neut schrijft in Van Nature over opvallende waarnemingen in de natuur. Hij werkt als boswachter in De Biesbosch. Daarnaast is hij een verwoed natuurfotograaf.

Door de Deltawerken verminderde de getijslag in de Biesbosch behoorlijk, waardoor het aantal overwinterende wintertalingen zienderogen zakte. Dankzij de vele, onlangs uitgevoerde rivierprojecten, klimt dit fraaie eendje weer uit het dal.

▲ De afgelopen dagen lag er veel slik droog in de Biesbosch, waarvan de wintertaling gretig gebruik maakte.

▲ Een mannelijke wintertaling. FOTOS JACQUES VAN DER NEUT

Wintertaling is tuk op slik

Wintertalingen zijn de kleinste eenden van Europa en leven in open gebieden met een moerassig karakter; zij geven de voorkeur aan ondiepe waterrijke gebieden met weelderig begroeide oevers, zoals kleine zoetwatermeren en langzaam stromende rivieren. Het mannetje heeft een kastanjebruine kop, met een geel omlijnd, donkergroen oogveld dat doorloopt tot achter op de kop.

De wintertaling is bijzonder wendbaar en kan verticaal uit het water opvliegen, de donkergroene spiegel op de vleugels is dan goed te zien. Door de grillige vlucht, lijkt een wegvliegende wintertaling enigszins op een steltloper.

Tijdens de winterperiode blijft de wintertaling trouw aan hetzelfde habitat, alleen wijkt hij dan ook wel eens uit naar de kustgebieden. Ook daar zoekt hij plekken met voldoende begroeiing op, zoals getijdenkreeken in de delta, natte uiterwaarden en ondergelopen graslanden.

Tussenstop

Hoewel er ongeveer 2.000 tot 5.000 paartjes in Nederland broeden, fungeert ons land toch vooral als overwinterings- en tussenstopgebied voor exemplaren uit Noord-Europa, Rusland en Siberië. De meeste wintertalingen broeden in het oosten van het land, van Drenthe tot de Peel, waarbij een voorkeur bestaat voor gebieden met restanten hoogveen.

Deze fraaie eenden broeden echter ook op de Waddeneilanden, in de veenweidegebieden, in de duinen en langs de rivieren. Als broedvogel gaat het de soort niet overal voor de wind; de aantallen nemen lokaal af door verdroging en andere veranderingen in de leefgebieden. Tijdens de trek is de wintertaling een talrijke eend.

Wintertalingen zoeken hun voedsel door het wateroppervlak te filteren of door te grondelen. Ze verzamelen kleine waterdieren, wormen en plantaardig materiaal. In de win-

ter eten zij vooral zaden van waterplanten en grassen. Voor de afsluiting van het Haringvliet (1970) voelde de wintertaling zich heel goed thuis in de Biesbosch.

Talrijk

Wijlen Tom Lebrecht, officier van justitie in Middelburg en fervent Biesboschschliepheer schreef in het boek *Biesbosch-Vogels* uit 1979 daar het volgende over: „De Biesbosch met zijn getijslikken was voor de wintertaling een bijzonder geschikt gebied. In de

“**Voor de afsluiting van het Haringvliet voelde de wintertaling zich heel goed thuis in de Biesbosch**”

jaren 1932-1942 waren ze hier van september tot april zeer talrijk. Het aantal lag vermoedelijk in de orde van 7.000 tot 10.000. Doordat alle tochten met een roeiboortje werden gemaakt en de talingen zich in de loop van de getijcyclus van de ene kreek naar de andere verplaatsten, zonder dat de waarnemer hen kon volgen, waren totaalstellingen niet goed uitvoerbaar. Het was echter niet gewoone 1.000 tot 2.000 talingen bijeen te zien. Geen van de vogels heeft zo snel en zo scherp gereageerd op het drastisch verminderen van het getij als de wintertaling. Binnen enkele weken waren de vele duizenden talingen, die de Biesbosch in het winterhalfjaar bevolkten, verdwenen.”

Haringvlietsluizen

Na de ingebruikneming van de Haringvlietsluizen verminderde de getijdenwerking in de Biesbosch aanzienlijk, waardoor de getijslikken tijdens eb niet meer droogvielen en de wintertaling dus in aantal behoorlijk afnam. Maar door de huidige ontwikkelingen in onze regio, waarbij in een tijdsbestek van zo'n 20 tot 25 jaar veel boerenland werd omgezet in waterland, nemen de aantallen overwinterende wintertalingen in de Biesbosch weer duidelijk toe.

Tijdens de vorst van de afgelopen dagen lag er, mede door de aanhoudende oostenwind, veel slik droog en lieten duizenden wintertalingen zich weer goed bekijken.

GRONDELEN

Voedsel zoeken in ondiep water

Tot de grondeleenden behoren bekende soorten als de wilde eend en de pijlstaart.

Grondeleenden onderscheiden zich van andere soorten eenden doordat ze onder meer hun voedsel meestal aan het oppervlak van ondiep water zoeken of daaronder, door middel van grondelen. Daarbij steekt het achterlijf rechtop uit het water en bevinden kop en hals zich onder water.

